

ROLUL ȘTIRII DE AGENȚIE ÎN MEDIATIZAREA PROCESULUI DE INTEGRARE EUROPEANĂ A REPUBLICII MOLDOVA.

Cazul „Moldpres”

Georgeta STEPANOV

Rolul mass-media este foarte important în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova. De această părere este Dirk Schuebel, șeful Delegației Uniunii Europene la Chișinău, care și-a expus opinia în cadrul emisiunii „Viața publică” de la Radio Moldova din 16 iunie 2012. El a specificat că acest rol constă în informarea obiectivă și activă a populației despre ceea ce se întâmplă în societate. Ar fi bine ca mass-media să aibă o atitudine foarte serioasă față de acest rol și într-adevăr să-l utilizeze, consideră Schuebel. Potrivit lui, mass-media este cea mai bună modalitate de informare a populației despre procesul de integrare europeană.

Identificarea rolului știrii de agenție în mediatizarea procesului de integrare europeană a Republicii Moldova este obiectivul de bază al acestui studiu, în care a fost realizată monitorizarea materialelor despre integrarea europeană a Republicii Moldova, publicate de către agenția Moldpres pe parcursul a două luni. Termenul de monitorizare cuprinde perioada 15 februarie-15 aprilie 2013, știrile fiind selectate din fluxul zilnic al instituției. Spre cercetare au fost selectate, din totalul produselor media difuzat, doar știrile de agenție, exceptând astfel interviurile, analizele, comentariile sau alte specii jurnalistice.

Perioada de timp analizată nu a fost marcată de evenimente externe majore în ceea ce privește procesul de integrare europeană a țării noastre. S-au făcut remarcate totuși vizitele la Chișinău ale miniștrilor de externe ai Marii Britanii, Suediei, Poloniei și Letoniei. Pe lângă acestea, relațiile dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană s-au desfășurat în contextul discuțiilor despre mersul reformelor în țara noastră, despre șansele semnării Acordului de Asociere și a celui de Liber Schimb, a liberalizării vizelor. Totodată, se face vizibil faptul că evenimentele desfășurate în această perioadă pe plan intern au determinat și au afectat într-o măsură mai mare relațiile dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Ne referim aici la tensionarea relațiilor din Alianța pentru Integrare Europeană și destrămarea într-un final a acesteia, în urma ieșirii, la 13 februarie 2013, a Partidului Liberal Democrat din Moldova din Acordul constituirii coaliției de guvernare, lucruri care au dus și la demisia Guvernului la 5 martie. După această dată, toate discuțiile despre relațiile Republica Moldova–Uniunea Europeană s-au desfășurat în contextul șanselor vectorului european al Republicii Moldova, în general, și al posibilităților onorării promisiunii de a semna în toamna anului 2013 Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană.

Pe parcursul celor două luni în care a fost monitorizat fluxul de știri al Moldpres, agenția a difuzat 61 de știri care vizează, direct sau indirect, procesul de integrare europeană al Republicii Moldova și care au fost publicate la categoriile: oficial, politic, social, economic sau regional. Majoritatea produselor despre integrarea europeană a statului nostru sunt accesibile pe pagina Web a acestei instituții media, cu excepția doar a câtorva cazuri când știrile nu au putut fi lecturate integral de pe site-ul instituției, acestea fiind destinate exclusiv abonaților.

Pe parcursul celor două luni, numărul cel mai mare de știri despre integrarea europeană au fost publicate în perioada 15 februarie-1 martie. În aceste 15 zile, Moldpres a publicat 20 de știri care vizează integrarea europeană a Republicii Moldova. De la 1 la 15 martie au fost publicate 15 știri. Câte 13 știri despre integrarea europeană au fost oferite de Moldpres abonaților în perioadele 15 martie-1 aprilie și 1-15 aprilie.

Numărul maximal de știri referitoare la procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, care s-au regăsit în fluxul oferit de Moldpres, a fost de opt. În zilele de 20 februarie și 1 martie, Moldpres a difuzat câte opt știri care, direct sau indirect, au legătură cu integrarea europeană a țării. Acest lucru a fost determinat de vizitele la Chișinău a unor oficiali ai Uniunii Europene.

Totodată, au fost zile în care Moldpres a difuzat câte cinci știri despre integrarea europeană sau câte trei, patru. Zilele în care agenția difuzează multe știri la această temă alternează cu cele în care nu este difuzată nici o știre la acest subiect, sau cel mult una.

Un alt aspect din perspectiva căruia a fost analizat aspectul cantitativ al știrilor difuzate de Moldpres este volumul acestora. În general, produsele Moldpres cu referire la procesul de integrare europeană au între 1100 și 6000 mii de caractere. De regulă, știrile care au un volum mare sunt cele publicate la rubrica „oficial”, care prezintă integral un comunicat de presă al unei instituții de stat, cum ar fi de exemplu Guvernul, Parlamentul, Președinția sau Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene. Volume mai reduse au știrile realizate de la evenimentele de actualitate de către reporterii din domeniul social-politic sau economic.

Cel mai voluminos material, în acest sens, a fost cel difuzat la 18 martie 2013. *Vlad Filat*: „Acordurile cu UE sunt vitale pentru R.Moldova, de aceea este nevoie de o coeziune în societate întru realizarea acestui obiectiv”. Știrea respectivă are puțin peste 6.400 de caractere și a fost publicată la rubrica „oficial”. Cea mai mică știre publicată de Moldpres, care abordează un subiect referitor la integrarea europeană, a fost la 4 aprilie 2013. Știrea cu titlul „Delegația Uniunii Europene la Chișinău va avea un nou șef” are 700 de caractere.

Colectarea informațiilor. Informațiile despre procesul de integrare europeană a țării noastre sunt colectate de către reporterii Moldpres de la diverse evenimente la care participă oficiali din Republica Moldova sau europeni și

la care este abordat un subiect legat de acest proces. Sunt însă și cazuri când știrile sunt realizate în baza informațiilor obținute prin intermediul comunicatelor de presă, dar și a celor puse în circuit de diverse instituții mediatiche, în special de emisiunile televizate.

Transmiterea informațiilor. Specificitatea transmiterii informațiilor este determinată de rolul agențiilor de știri în sistemul mass-media contemporan, or, aceste instituții mediatiche nu creează produse doar pentru propriile necesități sau pentru a completa buletinele de știri, ci pentru a transmite aceste produse către alți abonați. În asemenea context, știrile despre integrarea europeană scrise de Moldpres ajung a fi citite nu doar de consumatorii direcți ai informațiilor oferite de agenție, dar și de alte instituții de informare în masă. La modul direct, numărul abonaților Moldpres este mai mic decât al consumatorilor finali ai informațiilor transmise de agenție. Prin aceasta se confirmă importanța știrilor de agenție în informarea unui număr cât mai mare de cetățeni despre evenimentele care au loc în contextul integrării europene a Republicii Moldova.

Unghiul de abordare. Alegerea unghiului de abordare a evenimentelor la Moldpres este determinată de angajamentul de a satisface necesitățile informaționale ale tuturor abonaților. Abordarea mediatică se face complex și multidimensional și nu este acceptată expunerea fragmentară și nici mediaticizarea unilaterală. Acest lucru este determinat, în primul rând, de statutul agenției (Moldpres este o instituție de stat) și, în al doilea rând, de natura diversă a abonaților Moldpres. Astfel, agenția nu-și poate permite să furnizeze doar unele aspecte ale evenimentului, omițând altele, or, pentru o anumită categorie de abonați anume acestea din urmă pot conta cel mai mult.

Asigurarea continuității dialogului european. Prin mediatizarea subiectelor despre integrarea europeană a țării noastre, Moldpres asigură continuitatea dialogului european. Acesta semnifică, pe de o parte, comunicarea dintre oficialii europeni și cei din Republica Moldova și, pe de altă parte, comunicarea dintre autorități, naționale sau internaționale, cu societatea din Republica Moldova. Agenției de știri îi revine un rol de bază în asigurarea continuității dialogului european, iar argumentele în acest sens sunt următoarele: Moldpres nu prezintă fragmentar (doar atunci când este un anunț-bombă sau o declarație-șoc) evenimentele și faptele referitoare la integrarea europeană, ci prezintă sistematic asemenea informații; agenția reflectă activitatea principalelor instituții în stat care asigură negocierile privind integrarea în UE și informațiile transmise de aceste instituții sunt inevitabil difuzate și abonaților agenției.

Promovarea valorilor europene. Indiscutabil, fiecare știre despre integrarea europeană transmisă de Moldpres promovează și o valoare europeană. În acest caz, numărul mare de știri despre integrarea europeană difuzat de Moldpres pe parcursul celor două luni analizate confirmă rolul determinant al știrii de agenție în procesul de integrare europeană.